

Nr 187

Utlåtande i anledning av väckta motioner om skolornas kristendomsundervisning m. m.

(2:a avd.)

Utskottet har till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bengtson m. fl.* (I: 26) och den andra inom andra kammaren av herr *Hedlund m. fl.* (II: 31), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att vid utarbetandet av anvisningar för kristendomsundervisningen liksom vid läroböckernas granskning hänsyn toges till att undervisningen och lärostoffet får ett sådant innehåll, att eleverna ej blott får vissa faktiska kunskaper utan att det även förmedlas till dem en positiv syn på den kristna livsåskådningen och dess betydelse för såväl den enskilda människan som för samlevnaden mellan människor;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fröken *Andersson m. fl.* (I: 173) och den andra inom andra kammaren av herr *Staxäng m. fl.* (II: 193), i vilka hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om en översyn av undervisningsplanen för kristendomsundervisningen i rikets skolor;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ringaby* (I: 377) och den andra inom andra kammaren av herr *Hedin m. fl.* (II: 470), i vilka hemställts, att riksdagen måtte uttala att vid den slutliga planeringen av enhetsskolan följande önskemål blir tillgodosedda: 1) att möjligheten till ledighet från undervisning i valfritt ämne bibehålles, 2) att en allmän rekommendation utfärdas om samråd mellan rektor och konfirmandlärare för att underlätta konfirmandundervisningens samordning med den ordinarie undervisningen;

dels en inom andra kammaren av herrar *Hamrin* och *Nelander* väckt motion (II: 7), vari hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t framhålla 1) vikten av att i kommande kursplanerevision de bestämmelser, som gäller beträffande ämnet kristendomskunskap enligt undervisningsplan för folkskolan av 1955, beaktas, vilket markerar, att kristendomsundervisningen i enhetsskolan främst bör ge bibelkunskap, 2) angelägenheten av att skolans morgonsamlingar utformas på ett värdigt sätt, präglas av stillhet och samling kring centrala livsvärden och ger rum för den kristna idealbildningen, 3) att vad i övrigt i motionen framhållits vinnes beaktande;

dels en inom andra kammaren av herr *Svensson* i Kungälv *m. fl.* väckt motion (II: 348), vari hemstälts, att riksdagen måtte besluta 1) att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära en översyn av kristendomsämnets innehåll i motionens syfte och 2) uttala att kristendomsämnet även i framtidens skola måtte inta den centrala roll och tilldelas samma andel i skolundervisningen som för närvarande är fallet;

dels ock en inom andra kammaren av herr *Gansmoe* *m. fl.* väckt motion (II: 349), vari hemstälts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville an hålla 1) att en revision av läroböckerna i ämnet kristendomskunskap företages under medverkan av experter, vilka avhålla sig från att göra våld på bibelns utsagor, 2) att Luthers lilla katekes i språkligt moderniserad version införes som särskild lärobok i skolans kristendomsundervisning.

Beträffande motiveringen för de motionsvis framförda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna II: 7, II: 31, II: 193, II: 348, II: 349 och II: 470.

Över motionen II: 349 har utskottet i vederbörlig ordning inhämtat yttrande från skolöverstyrelsen, som berett berörda läroboksförlag tillfälle att yttra sig i ärendet, samt statens läroboksnämnd, som infordrat yttrande från docenten Bertil Gärtner vid Uppsala universitet.

Skolöverstyrelsen har anfört bland annat följande.

Överstyrelsen har inte funnit, att motionärerna har kunnat göra sannolikt, att de angivna läroböckerna lider av ovederhäftiga inslag eller undergräver kristen tro. I den mån motionärerna önskar ett urval av undervisningsstoff, som överensstämmer med deras personliga religiösa ställningstagande, bör det framstå som klart, att även andra meningsriktningar kan hysa samma önskan. En sådan konfessionell censur, som motionärerna synes åsyfta, måste överstyrelsen avstyrka.

I anledning av förslaget att Luthers lilla katekes i språkligt moderniserad version skall införas som särskild lärobok i skolans kristendomsundervisning har överstyrelsen hänvisat till underdånigt utlåtande den 2 december 1957 över 1957 års kyrkomötes skrivelse, nr 8, angående en bearbetning av denna katekes. Enligt överstyrelsens mening syntes den av kyrkomötet begärda omarbetningen icke vara påkallad.

Statens läroboksnämnd har anfört bland annat följande.

Enligt Kungl. Maj:ts kungörelse om granskning av vissa läroböcker (SFS 1948: 613 § 4 mom. 1 f) skall nämnden vid granskning av lärobok iakttaga, att lärobokens innehåll är objektivt och vederhäftigt och såvitt möjligt överensstämmande med den vetenskapliga och pedagogiska utvecklingen på ifrågakvarande område. Nämndens sakkunniga söka givetvis iakttaga denna bestämelse vid sin granskning. Om det likväl med fog göres gällande, att brister i dessa hänseenden föreligga beträffande av nämnden godkänd lärobok, är läroboksnämnden givetvis beredd att medverka till att en revision av läroboken kommer till stånd.

Utskottet. Såväl de i motionerna I: 26 och II: 31, såvitt nu är i fråga, I: 173 och II: 193, II: 7 samt II: 348 berörda frågorna rörande kristendoms-

undervisningen som den i motionerna I: 377 och II: 470 avhandlade frågan om konfirmandundervisningen höra enligt vad utskottet har sig bekant till det komplex av spörsmål, som för närvarande är föremål för bedömande inom 1957 års skolberedning. Vid sådant förhållande anser utskottet att de ifrågakvarande motionerna icke böra till någon riksdagens åtgärd föranleda.

I motionen II: 349 har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala sig för vissa i motionen närmare angivna förslag med avseende å läroboksfrågan i ämnet kristendomskunskap. Då detta ärende synes stå i samband med skolberedningens överväganden i ovannämnda avseenden, saknas enligt utskottets mening anledning att till saklig prövning nu upptaga de i motionen II: 349 framställda yrkandena, varför motionen icke torde böra till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

- 1) att motionerna I: 26 och II: 31, såvitt nu är i fråga, icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;
- 2) att motionerna I: 173 och II: 193 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;
- 3) att motionerna I: 377 och II: 470 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;
- 4) att motionen II: 7 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;
- 5) att motionen II: 348 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;
- 6) att motionen II: 349 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 22 november 1960

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Einar Persson, Birger Andersson, Axel Johannes Andersson, Thun, Bergman, Holmqvist, Rikard Svensson, fru Wallentheim, herrar Edström, Sundin, Kaijser, Källqvist och Thorsten Larsson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Akerström, Pettersson i Degerfors, Jansson i Kalix, Persson i Växjö, Ståhl, Karlsson i Olofström, Nilsson i Göingegården, fröken Olsson, herrar Blidfors, Hansson i Skegrie, fröken Karlsson, herr Larsson i Hedenäset, fröken Vinge och herr Helén.